

Lekcja 7

Utrata prawa do ryczałtu - analiza przypadków

Przesłanki do utraty prawa do opodatkowania przychodów ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych

- art. 8 ust. 2 zdanie ostatnie ustawy o ryczałcie, który stanowi, że w przypadku, gdy podatnik lub spółka dokona sprzedaży towarów handlowych lub wyrobów lub uzyska przychody ze świadczenia usług na rzecz byłego lub obecnego pracodawcy, traci prawo do ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych i poczynając od dnia uzyskania tego przychodu do końca roku podatkowego opłaca podatek dochodowy na ogólnych zasadach.
- art. 8 ust. 3 ustawy o ryczałcie, zgodnie z którym, jeżeli podatnik w roku poprzedzającym rok podatkowy nie uzyskał przychodu z działalności, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o ryczałcie traci w roku podatkowym prawo do opodatkowania w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych z dniem uzyskania przychodów z tych rodzajów działalności i od tego dnia opłaca podatek dochodowy na ogólnych zasadach. Dotyczy podatników osiągających w całości lub w części przychody z tytułu prowadzenia aptek, działalności w zakresie kupna i sprzedaży wartości dewizowych, działalności w zakresie handlu częściami i akcesoriami do pojazdów mechanicznych, a także wytwarzających wyroby opodatkowane podatkiem akcyzowym na podstawie odrębnych przepisów, z wyjątkiem wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii.
- pozostałe wyłączenia z ryczałtu na podstawie art. 8 ustawy o ryczałcie.

Szerzej temat omawialiśmy w lekcji: Wyłączenia z ryczałtu - kto nie skorzysta

Skupmy się na innych przesłankach do utraty prawa do ryczałtu.

Przekształcenie spółki - utrata prawa do ryczałtu

Podatnik może również stracić uprawnienie do opodatkowania ryczałtem w razie przekształcenia spółki cywilnej czy też spółki jawnej w inną spółkę. Większość przekształceń będzie skutkować wykluczeniem prawa do korzystania z opodatkowania w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych (wyjątkiem będzie przekształcenie spółki cywilnej w spółkę jawną)¹. W takich przypadkach, biorąc pod uwagę przepisy o utracie warunków do opodatkowania w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, wspólnicy będą – poczynając od dnia przekształcenia, w którym nastąpiła utrata tych warunków – podlegać opodatkowaniu

¹ art. 6 ust. 1 ustawy o ryczałcie.

podatkiem dochodowym na ogólnych zasadach, tj. zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób fizycznych

Zadanie:

Podatnik prowadzi JDG od 01 stycznia 2022 roku opodatkowanie ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych. Dnia 22.10.2022 roku przekroczył limit 2 000 000 euro. Od kiedy obowiązuje go zmiana formy opodatkowania?

- A. OD 22.10.2022
- B. Począwszy od czynności która spowodowała przekroczenie limitu
- C. od 01.11.2022
- D. od 01.01.2023

Odpowiedź:.....
.....
.....
.....

Zadanie 2:

Dwie osoby fizyczne zawiązały spółkę cywilną, jako formę opodatkowania wybrały ryczałt od przychodów ewidencjonowanych. Spółka prowadzona jest od 01.01.2020 roku. Cały czas wspólnicy spełniają warunki do opodatkowania ryczałtem. W 2022 roku przychody znacznie wzrosły. Łączne przychody spółki na dzień 03.12.2022 roku wynoszą 2 000 300 euro. Każdy ze wspólników ma po 50% udziałów. Przychód na jednego wspólnika od 03.12.2022 wynosi: 1 000 150 euro. Do dnia 31.11.2022 roku przychody spółki nie przekroczyły 2 000 000 euro. Czy do przekroczenia limitu uprawniającego do korzystania z ryczałtu liczymy:

- a. sumę przychodów wspólników spółki z tej działalności
- b. sumę przychodów każdego wspólnika oddzielnie

Odpowiedź:.....
.....
.....

Zgodnie z art. 6 ust. 4 Podatnicy opłacają w roku podatkowym ryczałt od przychodów ewidencjonowanych z działalności wymienionej w ust. 1, jeżeli:

1) w roku poprzedzającym rok podatkowy:

a) uzyskali przychody z tej działalności, prowadzonej wyłącznie samodzielnie, w wysokości nieprzekraczającej 2.000.000 euro, lub

b) uzyskali przychody wyłącznie z działalności prowadzonej w formie spółki², a suma przychodów wspólników spółki z tej działalności nie przekroczyła kwoty 2.000.000 euro,

2) rozpoczną wykonywanie działalności w roku podatkowym i nie korzystają z opodatkowania w formie karty podatkowej - bez względu na wysokość przychodów.

Jak dokonać przeliczenia? Ustawodawca nie wskazał daty, na którą należy ustalić kurs euro dla obliczenia przychodów. Zastosowanie ma zatem zasada wynikająca z art. 4 ust. 2 ustawy o PIT zgodnie z którą kwoty wyrażone w euro przelicza się na walutę polską według średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu 1 października roku poprzedzającego rok podatkowy.

W powyższym przepisie jest mowa o przychodach uzyskanych w roku poprzedzającym rok podatkowy.

Warunek limitu przychodów dotyczy roku podatkowego poprzedzającego rok podatkowy (**nie ma zatem znaczenia kwota przychodów z danego roku, a to oznacza, że w trakcie roku podatnik nie musi badać, czy przychody przekroczyły ustawowy limit**), w którym podatnik chce opłacać ryczałt i odnosi się on odrębnie do działalności prowadzonej samodzielnie i prowadzonej w ramach spółki:

Podmiot	euro	2023: PLN
prowadzący działalność wyłącznie samodzielnie	2.000.000	9.654.400
prowadzący działalność wyłącznie w formie spółki	2.000.000	9.654.400

² Ustawodawca w art. 6 ust. 4 pkt 1 lit. b ustawy o ryczałcie użył określenia „działalności prowadzonej w formie spółki”, przez co rozumieć należy wyłącznie spółkę cywilną osób fizycznych i spółkę jawną osób fizycznych (zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o ryczałcie).

Zgodnie z tabelą NBP nr 191/A/NBP/2022, średni kurs NBP 1 euro w dniu 3 października 2022 r. wyniósł 4,8272 zł.

Zadanie:

Podatnik prowadzi JDG od 01 stycznia 2022 roku opodatkowanie ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych. Dnia 22.10.2022 roku przekroczył limit 2 000 000 euro. Od kiedy obowiązuje go zmiana formy opodatkowania?

- a. OD 22.10.2022
- b. Począwszy od czynności która spowodowała przekroczenie limitu
- c. od 01.11.2022
- d. od 01.01.2023

Prawidłowa odpowiedź to d. Od 01.01.2023 roku.

Utrata warunków do opodatkowania ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych - jakie przepisy stosujemy

Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o ryczałcie, w razie utraty warunków do opodatkowania ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych podatnik jest obowiązany, poczynając od dnia, w którym nastąpiła utrata tych warunków, zaprowadzić właściwe księgi - chyba, że jest zwolniony z tego obowiązku - i opłacać podatek dochodowy na ogólnych zasadach.

2. W stosunku do podatników, o których mowa w ust. 1, podlegających za część roku opodatkowaniu na ogólnych zasadach, za podstawę do określenia podatku dochodowego przyjmuje się dochód osiągnięty po utracie warunków do opodatkowania w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych.

3. Za utratę warunków do opodatkowania ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, o której mowa w ust. 1, uważa się również niespełnienie, w trakcie roku podatkowego, warunków określonych w art. 20 ust. 1c ustawy o podatku dochodowym. W przypadku gdy podatnik prowadzi równocześnie pozarolniczą działalność gospodarczą samodzielnie, utrata warunków dotyczy również przychodów osiągniętych z działalności gospodarczej prowadzonej samodzielnie.

Zaznaczam, że powyższy przepis nie ma zastosowania do sytuacji w której podmiot przekracza limit przychodów w danym roku określonych w art. 6 ust. 4 ustawy o ryczałcie. W takiej sytuacji, pomimo tego, że górna granica przychodów może być przekroczona nawet w połowie roku, utrata prawa do rozliczenia w ten sposób następuje z końcem roku podatkowego. Podatnik od 1 stycznia następnego roku zobowiązany będzie do realizacji obowiązków wynikających z komentowanego przepisu.

Obowiązki:

Podstawowy obowiązek to zaprowadzenie właściwych ksiąg i opłacanie podatku dochodowego na zasadach ogólnych.

Podatnik czyni to z dniem utraty uprawnień do opodatkowania ryczałtem. W takiej sytuacji przychody uzyskane w okresie poprzedzającym ten dzień opodatkowane są na dotychczasowych zasadach ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, a od tego dnia na zasadach ogólnych.

Przykład.

Podatnik utracił prawo do opodatkowania ryczałtem nastąpi np. 10 września, to w zakresie przychodów poprzedzających ten dzień zobowiązany będzie do 20 października obliczyć i wpłacić ryczałt od przychodów ewidencjonowanych, zaś do 30 kwietnia następnego roku podatkowego złożyć zeznanie o wysokości uzyskanego przychodu, wysokości dokonanych odliczeń i należnego ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych PIT-28, obejmujący przychody za okres od 1 stycznia do 9 września.

Natomiast w zakresie przychodów za okres od 10 września podatnik opodatkowuje się na zasadach ogólnych przewidzianych w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych.